

Prikaz testa

Ronald M. Ruff, C. Christopher Allen

Ruff 2 i 7 – Test selektivne pažnje

Jastrebarsko, Naklada Slap, 2024.,

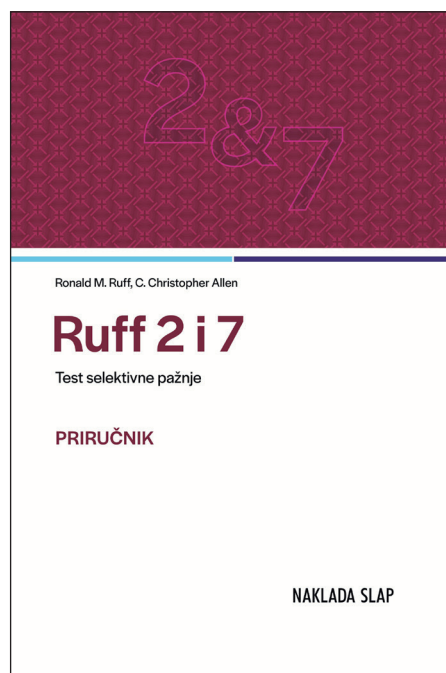
Test Ruff 2 i 7 razvijen je za ispitivanje dvaju preklapajućih aspekata vidne pažnje – usmjerenu i selektivnu pažnju. Usmjerena pažnja odnosi se na sposobnost zadržavanja konstantne razine izvedbe tijekom dužeg vremena, dok selektivna pažnja podrazumijeva sposobnost biranja relevantnih podražaja, pritom ignorirajući distraktore. Mogu ga primjenjivati psiholozi, u različitim okruženjima, za procjenu osoba u dobi od 16 do 70 godina. Prvenstveno se koristi u kliničkom okruženju, u sklopu neuropsihološke procjene pacijenata s različitim oblicima neuroloških ili psihijatrijskih oštećenja, ali za razliku od nekih drugih postojećih mjera za ispitivanje automatskih i kontroliranih procesa pažnje, njegova primjena nije ograničena na klinički kontekst. Koristan je i u postupcima selekcija, obrazovnom okruženju, istraživanjima i slično.

Test se sastoji od 20 zadataka vidnog pretraživanja i poništavanja u kojima ispitanik treba u ograničenom vremenu (15 sekundi po zadatku) uočiti i precrtati što više znamenaka 2 i 7. Vrijeme rada ispitanika ograničeno je u svakom zadatku na petnaest sekundi, što znači da je za primjenu cijelog testa potrebno pet minuta. U svakom zadatku nalazi se 30 znamenki 2 i 7 (ciljne znamenke), koje su raspoređene unutar tri retka distraktora – slova ili brojeva.

U zadacima automatskog opažanja znamenke 2 i 7 raspoređene su unutar tri retka slova. Pretpostavka je da je odabir ciljnih znamenki u ovom slučaju automatski jer slova,

kao distraktori, pripadaju drugoj kategoriji podražaja u odnosu na brojeve 2 i 7 pa su informacije potrebne za odabir ciljnih znamenki lako dostupne i njihovo dohvaćanje je izvedivo u jednom koraku. S druge strane, u zadacima kontroliranog pretraživanja ciljne su znamenke raspoređene unutar tri retka brojeva. Zbog toga ispitanik ne može jednostavno kategorijalno razlikovati ciljne znamenke od distraktora, već odabir uključuje aktivaciju radnog pamćenja te zahtijeva napor i korištenje ograničenih resursa.

Zadaci automatskog opažanja i kontroliranog pretraživanja međusobno se izmjenjuju kroz test, što omogućava i praćenje tijeka održavanja pažnje tijekom rješavanja. Ispitivač za svaki zadatak prebrojava točno označene ciljne znamenke te pogreške izostavljanja (neoznačena ciljna znamenka) i pogreške zamjenji-

vanja (označen distraktor). Ovi podaci temelj su za dobivanje rezultata brzine i točnosti testa Ruff 2 i 7.

Test Ruff 2 i 7 omogućuje dobivanje nekoliko različitih podataka o rezultatima:

- Brzina automatskog opažanja – predstavlja ukupan broj točno identificiranih ciljnih znamenki u deset zadataka automatskog opažanja.
- Točnost automatskog opažanja – predstavlja rezultat Brzina automatskog opažanja podijeljen sa zbrojem rezultata Brzina automatskog opažanja i napravljenih pogrešaka (izostavljanja i zamjenjivanja), pomnožen sa 100.
- Brzina kontroliranog pretraživanja – predstavlja ukupan broj točno identificiranih ciljnih znamenki u deset zadataka kontroliranog pretraživanja.
- Točnost kontroliranog pretraživanja – predstavlja rezultat Brzina kontroliranog pretraživanja podijeljen sa zbrojem rezultata kontroliranog pretraživanja i napravljenih pogrešaka (izostavljanja i zamjenjivanja), pomnožen sa 100.

Dobiveni bruto rezultati transformiraju se u T -vrijednosti što omogućuje dobivanje ukupnih rezultata.

- **Ukupna brzina** – zbroj T -vrijednosti rezultata Brzina automatskog opažanja i Brzina kontroliranog pretraživanja.
- **Ukupna točnost** – zbroj T -vrijednosti rezultata Točnost automatskog opažanja i Točnost kontroliranog pretraživanja.

Osim navedenih rezultata točnosti i brzine, test Ruff 2 i 7 omogućava i tzv. analizu nedosljednosti, kojom je moguće utvrditi postoje li značajne razlike u rezultatima u zadacima koji zahtijevaju automatsko opažanje od onih

koji zahtijevaju kontrolirano pretraživanje. U tu svrhu, izračunavaju se tri rezultata razlike:

- **Razlika brzine** – razlika u T -vrijednostima rezultata Brzina automatskog opažanja i Brzina kontroliranog pretraživanja.
- **Razlika točnosti** – razlika u T -vrijednostima rezultata Točnost automatskog opažanja i Točnost kontroliranog pretraživanja.
- **Ukupna razlika** – razlika u T -vrijednostima rezultata Ukupna brzina i Ukupna točnost.

Korekcija testa Ruff 2 i 7 traje otprilike 5 minuta, a hrvatsko izdanje uključuje i šablonu za korekciju koja dodatno olakšava i smanjuje mogućnost pogrešaka.

Hrvatska standardizacija testa Ruff 2 i 7 provedena je na više od 650 sudionika u dobi od 16 do 65 godina iz različitih dijelova Republike Hrvatske. Normativni podaci dani su za četiri dobne skupine (16-24, 25-39, 40-49 i 50-65 godina). Zbog relativno neznčajnih razlika s obzirom na dvije skupine obrazovanja (završenih 12 ili manje godina obrazovanja i više od 12 godina obrazovanja) same norme nisu podijeljene prema obrazovanju, ali je korisnicima dana mogućnost korištenja formule za korekciju s obzirom na obrazovanje sudionika, za slučajeve u kojima procjenjuju da je ona potrebna.

Zaključno, test Ruff 2 i 7 omogućuje stručnjacima jednostavnu, brzu i laku, a u isto vrijeme valjanu i pouzdanu procjenu različitih aspekata vidne pažnje. Mogućnost primjene testa u različitim okruženjima na brz i jednostavan način te dostupnost hrvatskih normi najveća je vrijednost testa Ruff 2 i 7.

Bruno Škovrlj